

Biospeleološki monitoring Špilje na Gradini kod Premanture

Populacija tipske podvrste *Androniscus roseus histrianorum* pronađena je u Špilji na Gradini kod Premanture, no utvrđena brojnost jedinki populacije manja je nego prije 5 godina. Najviše jedinki neočekivano je zabilježeno u prvom dijelu špilje na plohi 1A (0.83 jedinke po m² plohe). Redoviti monitoring ove endemske podvrste potrebno je provoditi s posebnim osvrtom na promjene mikroklimatskih parametara, stanišnih uvjeta, mikrolokacije i samog stanja populacije koja obitava u špilji. Kako bi se utvrdilo mikroklimatsko stanje staništa u špilji, preporuka je postaviti trajne sonde za kontinuirano praćenje temperature i relativne vlažnosti zraka. Ukupan broj utvrđenih svojti beskralješnjaka u Špilji na Gradini kod Premanture je 28, dok je prilikom ovog istraživanja zabilježeno 15 svojti. Unatoč postavljenim vratima i dalje postoji problem potencijalnog nekontroliranog ulaska ljudi u špilju, te je preporučena povremena kontrola špilje od strane čuvara prirode JU Kamenjak radi sprečavanja eventualne devastacije špilje te ilegalnog lova špiljske faune postavljanjem mrtvolovki. Bitno je nastaviti s mjerama očuvanja i zaštite ove špilje te biospeleološkim monitoringom.

Jagić M. i sur.

Hrvatsko biospeleološko društvo Zagreb, prosinac 2021.